

ТРАНСФОРМАЦІЯ ПОДАТКУ НА ПРИБУТОК У ПОДАТОК НА ВИВЕДЕНИЙ КАПІТАЛ

Пятчук А. С.,

здобувач вищої освіти академічної групи Б 3/2

Миколаївський національний аграрний університет

Ідея трансформації податку на прибуток у податок на виведений капітал обговорюється в Україні вже декілька років. Податок на виведений капітал може стати ефективною альтернативою існуючому податку на прибуток, полегшити процес його адміністрування.

Аналізу різних аспектів та перспектив трансформації податку на прибуток приділяли увагу такі науковці: І. А. Гудим, А. М. Савченко, А. С. Полторак, І. Л. Гаптунова та інші.

Сьогодні в Україні діє податок на прибуток, об'єктом оподаткування якого є фінансовий результат до оподаткування, який коригується на різниці, визначені Податковим кодексом України. Така модель ускладнює облік, створює підстави та можливості для маніпулювання зі звітністю з метою зменшення бази оподаткування (фіктивне збільшення розміру збитку, використання агресивного податкового планування і т.д.), зменшує економічний потенціал та конкурентоздатність підприємств, які сплачують податок [1].

Податок на виведений капітал – це різновид корпоративного податку, об'єктом оподаткування якого є виведення коштів з обороту підприємства ([дивіденди](#), [роялті](#), відсотки, фінансова допомога тощо).

До Верховної Ради України було подано законопроект №3665 та альтернативний законопроект №3665-1. Обидва передбачають введення податку на виведений капітал замість податку на прибуток підприємств. У законопроектах передбачаються наступні базові ставки податку: 15% – у першому законопроекті та 17% – в альтернативному. Також планується застосування наступних ставок: 20% на операції, що прирівняні до виведення капіталу, та 5% до коштів, сплачених для виконання боргових зобов'язань пов'язаним особам – нерезидентам (але в окремих випадках на цю операцію буде застосовуватись ставка 20%).

Також пропонуються зміни у процесі оподаткування податком на доходи фізичних осіб, які стосуються оподаткування дивідендів, а саме виключення наявної ставки 5% на доходи у вигляді дивідендів, нарахованих резидентами - платниками податку на прибуток підприємств, та застосовувати ставку у розмірі 9% (пропонується законопроектом №3665) та 11% (пропонується законопроектом №3665-1) – для дивідендів (за винятком дивідендів, що виплачуються платником податку на виведений капітал, якщо вони збільшили базу оподаткування податку на виведений капітал) [2].

Так, після трансформації податку буде оподатковуватися тільки та частина прибутку, що виводиться з підприємства, а частина, що залишається у податковій системі держави, оподаткуванню не підлягатиме [5]. Такий підхід може дозволити вирішити проблеми, які пов'язані з існуючим податком на прибуток.

По-перше, це знизить податкове навантаження і стане стимулом для збільшення реінвестицій у підприємства, що у довгостроковій перспективі позитивно відобразиться на інвестиційній привабливості та економічній ситуації в Україні в цілому.

По-друге, значно полегшиться процес обліку та адміністрування податку, оскільки зникнуть курсові різниці, а велика кількість господарських операцій стане нейтральною до формування об'єкту оподаткування.

По-третє, звітність підприємств стане прозорішою, оскільки у підприємств не буде причин завищувати свої витрати у звітності [3].

Але такі зміни можуть зменшити доходи бюджету: за песимістичним сценарієм надходження до бюджету у перший рік змін, якщо вони будуть впроваджені, зменшаться на 30 млрд грн на рік, хоча за оптимістичним сценарієм надходження до бюджету не зменшаться навіть у перший рік впровадження податку, а надалі зростатимуть [4].

Отже, трансформація податку на прибуток у податок на виведений капітал стане стимулом для підвищення інвестиційної активності, полегшить облік та адміністрування податку і позитивно вплине на економічну ситуацію в Україні в цілому. У короткостроковій перспективі існує ризик того, що заміна податку може значно зменшити надходження до бюджету.

Література:

1. Савченко А. М., Гудим І. А. Порівняльний аналіз податку на прибуток та податку на виведений капітал: сучасні реалії та перспективи. *Інвестиції: практика та досвід*. 2018. №11. С. 66 - 69.

2. Проект Закону про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких інших законодавчих актів України щодо запровадження податку на виведений капітал на заміну податку на прибуток підприємств. Верховна Рада України. URL: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=69156 (дата звернення: 10.03.2021).

3. Бичок Т. П. Доцільність впровадження податку на виведений капітал в Україні: правовий аспект. *Актуальні питання фінансового права*. 2019. С. 28 - 32.

4. Таптунова І. Л. Трансформація податку на прибуток підприємств у податок на виведений капітал. *Європейський інформаційно-дослідницький центр*. URL: <http://euinfocenter.rada.gov.ua/uploads/documents/28909.pdf> (дата звернення: 10.03.2021).

5. Полторак А. С., Головка М. Й. Механізм реформування системи оподаткування прибутку юридичних осіб в Україні в умовах фіскальної децентралізації. *Актуальні проблеми економіки*. 2017. № 10 (196). С. 269–276.

***Науковий керівник – Полторак А. С.,
д-р екон. наук, доцент кафедри,
Миколаївський національний аграрний університет,
м. Миколаїв***